

реального змісту, які я писав, справляли мені при писанні далеко більше муки, прикrostі, зденервування, ніж ті романтичні «скоки», при котрих я просто спочиваю душею» [Листування 1928: 496].

Незалежність Франкових поглядів драгувала М. Драгоманова, який ще у 1886 р. першим радив розійтись, як «чорна хмара», оскільки вони стали «різного поля ягодами». Хоча настанови, претензії, докори допікали письменникові до живого, все-таки розриву між ним і М. Драгомановим не сталося. Чому? І. Франко дорожив «далекосяжним і ясним розумом» Драгоманова-вченого, «многоцінними» для розвитку української політичної ідеї вказівками Драгоманова-політика і такими ж «многоцінними» для власного літературного «поступування» порадами Драгоманова-критика.

Література:

1. Листування І. Франка і М. Драгоманова: Матеріали для культурної і громадської історії Західної України. – К.: ВУАН, 1928. – 508 с.

2. Переписка Михайла Драгоманова з Михайлом Павликом (1876-1895) / зладив Михайло Павлик. Т. 5. (1886-1889). – Чернівці: З друкарні т-ва «Руська Рада», 1912. – 414, X с.

3. Франко І. З останніх десятиліть ХІХ віку / Іван Франко // Збір. творів : у 50 т. – К.: Наукова думка, 1976-1986. – Т. 41. – 1984. – С. 471-529.

О. П. Куца. Критические рефлексии И. Франко в контексте литературных теорий М. Драгоманова.

В статье рассмотрена литературно-критическая деятельность И. Франко в контексте его переписки с М. Драгомановым. Подчеркнуты актуальные проблемы франковедения, которые важны для изучения концепции национальной литературы И. Франко, «франкизма» как самобытного философского мировоззрения.

Ключевые слова: Франко, Драгоманов, литературные теории, литературная критика.

УДК 821.161.2.09

ББК 83.3 (4 УКР)

Н. І. Писко, Дрогобич

Поезія Олени Теліги як художнє середовище націоцентричного сенсу

У статті авторка досліджує поетичний феномен Олени Теліги – однієї із чільних представниць вісниківської течії у міжвоєнній літературі. Дослідниця звертається до герменевтичного осягнення націоцентричних вимірів смислового рівня аналізованих творів.

Ключові слова: поезія, вісниківство, націоцентризм, герменевтика, сенс, визвольна боротьба, жіноче буття.

Nadiya Pysko. The poetry of Olena Teliga as an artistic surroundings of natsiocentric sense

In this article the author explores the poetic phenomenon of Olena Teliga, who is one of the leading representatives of visnykivska trend in the interwar literature. The researcher refers to the hermeneutic comprehension of natsiocentric mensuration of the notional level of the analyzed works.

Keywords: poetry, visnykivstvo, natsiocentryzm, hermeneutics, liberation struggle, women's being.

Постановка наукової проблеми та її значення. Серед поетичних досвідів ХХ ст. творчість поетів-вісниківців займає особливе місце. Секрети її високої ідейності та самобутньої естетичності, персоніфіковані іменами Є. Маланюка, Ю. Дарагана, Ю. Липи, Ю. Клена, О. Ольжича, Н. Лівницької-Холодної, О. Лятуринської, І. Ірлявського та ін., не зважаючи на наявні дослідження й узагальнення Т. Салиги, М. Ільницького, О. Багана, Ю. Коваліва, О. Астаф'єва, Н. Просалової, П. Іванишина, О. Омельчук та ін., все ще залишаються багато в чому непроінтерпретованими. Сказане стосується й поезії Олени Теліги, чий літературний розвиток був передчасно обірваний гітлерівською кулею у Бабиному Яру. Прикметно, що її філологічне пізнання на материковій Україні теж було обірване, хоча й з інших політичних причин: російсько-комуністична система не могла допустити до читачів авторів несоцреалістичного типу.

Попри наявність певної кількості різнотипних досліджень творчості О. Теліги авторства Д. Донцова, Ю. Клена, Ю. Бойка, В. Державина, Б. Рубчака, Б. Бойчука, Ю. Шереха, Андрусів, М. Жулинського, М. Ільницького, О. Багана, Б. Червака, Н. Миронець, Українець, О. Климентової, Т. Голембовської та ін., вивчення поетичної, публіцистичної та творчості цієї яскравої представниці покоління письменників-вісниківців

володіє промовистою *актуальністю* на сучасному етапі розвитку науки про літературу. Особливо актуальним видається звернення до герменевтичних вимірів її поезії, прози, публіцистики, літературної критики та листів. У цьому плані осягнення смислових параметрів поетичної спадщини О. Теліги видається особливо потрібним на сучасному етапі розвитку української науки про літературу.

Метою нашої роботи є витлумачення деяких найважливіших аспектів смислової спрямованості поезії Олени Теліги. Якщо *об'єктом* тлумачення є поезія письменниці взагалі, то *предметом* – лише основні смислові концепти націоцентричного типу. Йдеться про герменевтичні концепти національно-екзистенціального типу, скеровані на захист та розвиток національного буття [Іванишин 1992; Іванишин 2008; Іванишин 2005]. Досягнення поставленої мети забезпечується використанням герменевтичних, постколоніалістичних та націоекзистенціальних методів тлумачення в якості основних *методів* студії.

Методологічно важливим видається конкретизувати й сучасне розуміння сенсу в художньому творі. На думку сучасних дослідників, варто враховувати пізнавальний онтологічно-екзистенціальний ланцюг, в якому сенс тлумачиться як не лише як інтенціональність, а й як істина буття. В літературознавчому плані можна говорити про сенс подвійно. З одного боку, під сенсом розуміють глибинне інтенціональне значення літературного твору, що виявляє істину національного буття і може бути охарактеризоване як онтологічно-екзистенціальна мета, спрямованість цього твору. З іншого боку, сенс виступає як надзмістове значення літературного твору і водночас як макроструктурний рівень, що містить це значення. У цьому плані художня література, особливо поезія як «поезія пізнання» (Е. Соловей), допомагає і фахівцям, і звичайним реципієнтам збагнути те буттєве питання, котре збагнути найважче.

Але оскільки художня культура прямо виводить на розуміння національного буття, то доречно говорити не лише про герменевтичний потенціал художнього твору в загальному, а про твір як середовище національного сенсу. Художній літературний твір має націотворчий смисловий потенціал, оскільки так чи інакше творить істину національного буття. Творить через «звертання» до сущого, «прозріння» в суще, через «розкривання» буття сущого в аспекті боротьби ідей і через історичне «становлення» національного буття за допомогою слова. [Іванишин 2008, 13 – С. 65].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання проблеми. Творчість Олени Теліги не була предметом ґрунтовних досліджень творчого доробку митця. До її тзверталися такі дослідники, як Юрій Бойко, Богдан Бойчук, Тарас Рубчак та інші літературознаці діаспори. Загалом її твори виражають національний сенс у поезії Олени Теліги. В чому його специфіка?. Прикладом національно зорієнтованого художнього мислення можуть бути ліричні послання «Мужчинам» [Теліга 1977, 20] і «Сучасникам» [Теліга 1977, 21]. Їх об'єднує одна тема: готовність свідомих жінок-українок без вагань стати на боротьбу з ворогом. Лірична героїня О. Теліги перевтілює почуття у мудрість, набуваючи життєвого досвіду, мужніє духом. У вірші «Мужчинам» поетеса наголошує на природній відмінності жіноцтва на неминучому розподілі обов'язків з чоловіками у суспільній боротьбі за державну Україну: «Не зірвуться слова, гартовані, як криця, / І у руці перо не зміниться на спис, / Бо ми лише жінки, у нас душа криниця, / З якої ви п'єте: змагайся і кріпись!»

Але у боротьбі за незалежність та виборонення власної держави, українські жінки завжди йдуть поруч із мужчинами: «Гойдайте ж кличний дзвін! Кресіть вогонь із кремнів! / Ми ж радістю життя вас напоївши вщерт, – / Без металевих слів і без зідхань даремних / По ваших же слідах підемо хоч на смерть!». Типово героїчний вимір національного сенсу екзистенційно конкретизує й жіноче буття в часи катастрофічних протистоянь та міжнаціональних змагань. Алегоричні зобов'язання поетеси виявилися пророчими. Як і її героїня, вона знала, розуміла і приймала себе такою, якою створила її Вища Сила: «Вітрами й сонцем Бог мій шлях намітив». Але вона усвідомлювала, де треба бути «твердою й

суворою», знала, хто її ворог і ні за яких обставин не зраджувала своїй ідеології: «О, краю мій, моїх ясних привітів / Не діставав від мене жодний ворог».

У цій поезії, як і у всій творчості загалом, Олена Теліга ставить національні проблеми над особистими. Вона розуміла, що цього вимагають обставини, які складаються далеко не на користь українців. І реально допомогти може тільки наполеглива революційна праця, а не підступна балаканина: «Не треба слів! Хай буде тільки діло! / Його роби – спокійний і суворий, / Не плутай душу у горіння тіла, / Сховай свій біль. Зломи раптовий порив».

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Поглиблює цей смисловий вимір поезія «Вечірня пісня» [Теліга 1977, 22], котра репрезентує талановитий синтез любовної і громадянської тематики, наближаючись до шедеврів вітчизняної класики. В. Державин абсолютно точно зауважив: «Ніщо не свідчить так виразно, як саме оця поезія, про безмежні творчі сили, які велика поетка ще таїла в собі, і які вона саможертвовно з офірувала, разом з життям, своїй нації, тим ставши навіки українською національною героїнею» [Державин 1992, 63].

З першими рядками читача огортає невіддільна ніжність: кохання має право абстрагуватися від жорстокого світу: «За вікнами день холоне, / У вікнах – перші вогні... / Замкни у моїх долонях / Ненависть свою і гнів! // Зложи на мої коліна / Каміння жорстоких днів / І срібло свого полину / Мені поклади до ніг». Перед нами розкривається почуттєвість і постає чарівний образ жінки, яка справді могла надихнути на неймовірну боротьбу, яка справді могла підтримати українського повстанця-підпільника 20 – 40-х: «Та завтра, коли простори / Проріже перша сурма – / В задимлений чорний морок / Зберу я тебе сама. / Не візьмеш плачу з собою / Я плакати буду пізніш / Тобі ж подарую зброю: / Цілунок гострий, як ніж. / Щоб мав ти в залізнім свисті / Для крику і для мовчань – / Уста рішучі, як вистріл, / Тверді, як лезо меча».

В останніх рядках – уся Теліга. Образ її героїні – вольової, прекрасної і мужньої жінки не може не захоплювати. Мають рацію ті, хто заперечує твердження про чоловічу природу її поезії. Насправді ми є свідками глибоко жіночої поезії, але якісно відмінної від звиклих штампів, де лише сама квота приреченість чи «космічний біль» [Червак 1997, 23]. Саме такий образ української жінки найбільше імпував Олені Телізі і, що прикметно, саме його утверджувала вона своїм життям. Тільки такі жінки розуміли усю важливість і необхідність визвольної боротьби, надихали чоловіків, а не тримали їх у сфері побутових чи особистісних проблем. Вони подібні до Марії, яка віддала Ісуса на служіння всім людям, на смерть за їх спасіння. Для Теліги існувала інша жінка – Україна, жінка – Мати, яка чекала і кликала всіх своїх синів. Тільки з такими свідомими жінками нація могла розраховувати на перемогу і дальше існування, тільки такі жінки могли виховати достойних дітей, які б розуміли справжні цінності і боролися за них. Схожою смисловою ідеєю перейнятий вірш «Чоловікові» [Теліга 1977, 23]. Як і в поезіях «Мужчинам», «Сучасникам», «Вечірня пісня», «Відвічне» та ін. тут оприсутнена одна тема: служіння національній ідеї до кінця, молодече бажання чину.

Героїні Олени Теліги чужим є ідеал «спокійних буднів», символом яких стають герані, що цвітуть на вікні. Теперішнім читачкам важко уявити, як можна жити однією боротьбою за визволення нації. І через це часто поетці закидали що в неї мало «жіночності». Але сама Олена Теліга дала вичерпну відповідь на ці закиди у вірші «Відповідь» [Теліга 1977, 33]: «О, так, я знаю, нам не до лиця / З мечем в руках і з блискавками гніву, / Військовим кроком, з поглядом ловця / Іти завзято крізь вогонь і зливу». Бо традиційні уявлення про жінок такі: «Ми ж ваша пристань – тиха і ясна, / Де кораблями – ваші збиті крила... / Не Лев, а Діва наш відвічний знак, / Не гнів, а ніжність наша вічна сила».

Однак Теліга устами своєї протагоністки говорить, що тільки тоді, коли перетинаються інтереси особисті з національними, постає проблема вибору: чи залишитись осторонь боротьби, чи активно поринути в неї. Ця жінка вибирає друге. Бо неможливими для неї є щастя і добробут народу без волі України. Як стверджував Д. Донцов, духовний наставник вісниківів, не може бути на рідній землі свободи людини, її людських прав без

якісного переродження невільника у національно свідому особистість, без свободи нації, без її державності. Саме про це писала поете І тоді, коли чоловіки будуть не в силі боротися («Та ледве з ваших ослабілих рук – / сповзає зброя ворогам під ноги»), за зброю візьмуться жінки. Бо кожна хвилина є дорогою і неповторною. Жінка не може бути тихим покірним ягням, коли довкола вирують доленосні для нації події. Вона радо допомагає чоловікові у важкі для нього хвилини, допоки він зміцніє, а згодом нову поринає у суто жіночі турботи: «Та тільки меч – блискучий і дзвінкий – / Відчує знову ваш рішучий дотик, / Наш час розгорне звиклі сторінки: / «Любов і пристрасть... Ніжність і турботи».

Кохання не для того лише, щоб приносити тиху радість, затишок, розслаблення. Воно, мов «медоносний сік», може кріпити силу борців. Так з любові до чоловіка у героїні народжується любов до його ідеалів, народжується революційна ідентичність.

Особливе місце в художній спадщині поетки займає вірш «Засудженим» [Теліга 1977, 53] з присвятою Василеві Біласу і Дмитрові Данилишину. На жаль, ці імена все ще мало відомі широкому українському загалові, хоч коли писався цей вірш, вони символізували героїзм покоління, приклад відданості служінню народові й Україні. В. Білас і Д. Данилишин – молоді галичани, активні учасники українського націоналістичного підпілля на окупованих Польщею західноукраїнських землях. Обоє члени Української Військової Організації (УВО). В 30-ті роки УВО, влилася в ОУН. Ця підпільна революційна організація планувала і здійснювала так звані “екси” – збройні напади на польські державні установи з метою вилучення коштів для потреб організації національно-визвольної боротьби. В. Білас і Д. Данилишин брали участь в одному з таких нападів неподалік Львова у містечку Городок. Акція була невдалою і в короткому часі молоді націоналісти були затримані польськими жандармами. При цьому розігралася трагедія, яка буквально потрясла усю Галичину. Хлопців спіймали і віддали в руки поліції прості селяни, які, повіривши польській пропаганді, сприйняли їх за звичайних грабіжників. І коли виявилася вся правда, люди були заскочені непоправністю лиха, якого вони завдали молодим людям та й усьому національно-визвольному рухові. Невдовзі В. Біласа і Д. Данилишина було страчено. Уся Галичина переживала великий траур: в українських школах було відмінено навчання, в церквах відправлялися молебні за упокій душі героїв України. Ця подія мала колосальний вплив на активізацію боротьби українського народу проти польських окупантів, оскільки засвідчила велику жертвність патріотів і масову підтримку місцевим населенням радикальних дій, спрямованих проти загарбників.

На перший погляд, ця подія мала би стати приводом для вияву смутку й оспівування героїчного подвигу. Але Олена Теліга далека від звичайної плакатності. Вражена мужністю молодих героїв, вона, насамперед, дорікає собі – «Як ми можемо жити, сміятись і дихать», а далі композиційно так вибудовує свій вірш, що стає зрозумілим – молоді націоналісти своєю смертю обезсмертили визвольний героїчний чин: «І мов гімн урочистий, мов визвольне гасло, / Є для нас двох імен нерозривне злиття». Як твердять сучасні дослідники, «на початку 90-х боротьба українського народу почалася як національно-визвольна. Такою ж вона залишається – незважаючи на всі потуги демократичних лідерів та прокомуністичних сил, а також зарубіжних «меценатів» перших і других надати їй іншого, соціал-демократичного характеру. (...) Інших шляхів нема: нація не здобуде Нічого, якщо боротиметься за Щось, а не за Все, що їй належить» [Іванишин 1992, 20].

Особливим драматизмом просякнуті рядки вірша «Чорна площа» [Теліга 1977, 43 – 44]. Як стверджують дослідники, ця поезія зображає драму розриву О. Теліги з друзями, котрі розійшлися з наставником (Д. Донцовим), а дехто – з українським націоналізмом. Психологізм цієї рефлексії тримає читача у постійній тривозі. Похмурі тони й експресивна манера стилю вказують на силу її переживань, рівночасно й глибину провалля, яке настало між нею і тими, що «не зрозуміли» і не пішли не просто за нею, а знехтували колективну ідею. Тому лірична героїня протиставляється сірому натовпу, готовому «камінь підняти» і «мене штовхнуть». Інтимний вимір знову виявляється тісно пов'язаним із суспільним, бо

біль пече героїні від зради близької людини – того, що «в лице мені засвістав: «Вчора він цілував мої пальці, / А хотів цілувати уста».

Поезія витримана у романтичному дусі: одна проти всіх, зате з власною вірою і правдою. Це відповідало антропологічному ідеалові вісниківства. Як зазначав Д. Донцов, народ, котрий хоче порвати кайдани і «вражою злою кров'ю волю окропити», проливає і потоки власної крові: «Поетка знає, що – «не чіпають тільки раба», знає, що хто мандрує по шпихах, того «чекає прірва на кожному кроці». Знає більше: що пророків, які з дому неволі вказують народові великі шляхи визволення, чекає каміння та хрест. Кликкала ж вона роздерти старі катари! Посилала ж прокляття старому світу! Як же ж не повстала б проти неї ціла згряя не тільки Пілатів, Іродів, але й «рідних» Юд і фарисеїв? Та й збаламучена товпа народу байдуже відвернеться від всякого, хто мав іти на хрест.

Хто ступив на цей шлях, чи міг він припустити, що ступатиме ним без бою і без болю?! В своїй поезії Теліга часто порушує тему апостолів нової Правди і байдужої на їх слово юрби, Холодний і тупий натовп мариться їй на вулицях чужих міст, у вірші «Чорна площа» або у другім – «Поворот». І в цій прозі, в статтях і в есеях. Нехибно відчувала, що не стринуть ласки слуг князя світу цього ті, які несуть на своїм стягу ворожу йому ідею або символ нової віри» [Теліга 1977, 433].

Висновки і перспективи подальшого дослідження.

Проаналізовані твори виразно свідчать про присутність націоцентричного сенсу в поетичній спадщині Олени Теліги, котрий структурують у нашій роботі проблеми героїчного чину, національно-визвольної боротьби, нерозривності інтимного та національного, вірності справі й свободотворчій ідеї. Зазначені і ще не названі смислові аспекти варто шукати і в інших творах (і не лише поетичних), оскільки навіть перше прочитання дозволяє висувати, що утвердження національних і моральних імперативів, культивування мужності й героїзму – провідні мотиви й інших віршів: «Махнуть рукою! Розіллять вино!», «Гострі очі розкриті в морок...», «Напередодні» та інші.

Відомий літературознавець Юрій Шерех зазначав: «Поезія не називає, а пориває». Поезія Олени Теліги поривала й пориває до «грані» – категорії суспільно-естетичної і містичної висоти як уособлення величі людського духу і духу нації. Епоха, що породила феномен О. Теліги та її поетичної творчості, була «жорстокою, як вовчиця» (О. Ольжич), «епохою молитви і вогня» (Є. Маланюк). Це була епоха, в якій творилася нова людина, нове покоління українців, котрі воліли бути творцями, а не жертвами історії. Національно-державна ідея, що стала абсолютом для покоління «трагічних оптимістів» (Д. Донцов), встановила свою систему цінностей, в якій не було місця розслабленості, сентиментальності, лише – «Одвага. Непохитність. Чистота» (Олег Ольжич). На наш погляд, пізнавати цей закорінений у національно-екзистенціальну традицію культурно-історичний та художній феномен, персоніфікований десятками цікавих, самобутніх імен, – актуальне завдання для постколоніальних літературознавців.

Література: 1.Державин 1992 – Державин В. Заповіт Олени Теліги (До 10 річниці героїчного скону) // Олена Теліга. Збірник. – Київ; Париж; Лондон; Торонто; Нью-Йорк; Сідней, 1992. – 427 – 431.

2.Донцов 1977 – Донцов Д. Поетка вогняних меж // Олена Теліга: Збірник / Ред. О.Ждановича. – Детройт; Нью-Йорк; Париж: Вид. Укр. Золот. Хреста в ЗСА, 1977. – 431 – 440.

3.Іванишин 1992 – Іванишин В. Нація. Державність. Націоналізм. – Дрогобич: ВФ «Відродження», 1992. – 178

4.Іванишин 2008 – Іванишин П.В. Національний спосіб розуміння в поезії Т.Шевченка, Є.Маланюка, Л.Костенко: монографія. – К.: Академвидав, 2008. – 392% Іванишин 2005 – Іванишин П.В. Національно-екзистенціальна інтерпретація (основні теоретичні та прагматичні аспекти): Монографія. – Дрогобич: ВФ «Відродження», 2005. – 308

5.Теліга 1977 – Олена Теліга: Збірник / Ред. О.Ждановича. – Детройт; Нью-Йорк; Париж: Вид. Укр. Золот. Хреста в ЗСА, 1977. – 473

6.Теліга 2006 – Теліга О. О краю мій...: Твори, документи, біографічний нарис. – К.: Вид-во імені Олени Теліги, 2006. – 496

7.Теліга 2004 – Теліга О. Листи. Спогади / Упорядник Надія Миронець. – К.: Вид-во імені Олени Теліги, 2004. – 400

8.Червак 1997 – Червак Б. Олена Теліга: Життя і творчість. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 1997. – 62

Надежда Писко. Поэзия Елены Телиги как художественная среда националистического смысла
В статье автор исследует поэтический феномен Елены Телиги – одной из главных представительниц висниквского течения в межвоенной литературе. Исследовательница обращается к герменевтическому постижению националистических измерений смыслового уровня анализируемых произведений.

Ключевые слова: поэзия, висниквство, национализм, герменевтика, смысл, освободительная борьба, женское бытие.

ББК 83.4

УДК 801 82

Т.О. Савчин, доц., к.філол.н. (Тернопіль)

«Білі сонети» Д.Павличка: новаторство форми

У статті висвітлюється яскравий етап сонетотворення Д. В. Павличка, формування теоретичних і практичних засад на прикладі циклу «Білі сонети». У контексті дотримання класичних традицій утверджується авторська форма та застосовуються новаторські елементи у структурі сонетної строфи.

Ключові слова: жанр, сонет, білі сонети, катрен, терцет, терцини, секстини, канонічність, архітектоніка, алегорія, метафоричність, семантика, сюжет.

The article deals with the formation of theoretical and practical bases represented in cycle «Blank Verse Sonnets» by Dmytro Pavlychko as a bright stage of his sonnet writing. Although Pavlychko's sonnets are notable for their adherence to classical form, the establishment of the author's poetic form and usage of new elements in the sonnet stanza structure have been outlined.

Keywords: genre, sonnet, blank verse sonnets, quatrain, tercet, terza rima, sestina, canonicity, architectonics, allegory, metaphorical, semantics, plot.

Постановка проблеми в загальному вигляді і її зв'язок із важливими завданнями. Помітний і яскравий етап сонетотворення Д.В. Павличка визначає цикл «Білі сонети». Дотримуючись класичної традиції, Д. В. Павличко утвердив власну, застосовуючи новаторські елементи у структурі сонетної строфи. Головна прикмета «білих сонетів» полягає в зміні традиційної (класичної) системи римування, що демонструє її нові естетичні можливості. Так, Д. Павличко, за словами В. Іваненка, «сміливо вторгається і у форму, не знищуючи при цьому специфіки жанру» [5].

Нова форма не тільки не порушила строгої архітектоніки класичного вірша, а й більш яскраво розкрила внутрішню конфліктність, що впливає з гармонійної стрункості побудови сонетів. Павличко перший в українській літературі дав зразок білого сонета, хоч «розкований сонет» в світовій поезії був відомий. Згадаймо хоч би розкату класичну форму сонета в чилійського поета Пабло Неруди, який більше «розкував» «Сто сонетів про любов», написаних верлібром, не позбавлених при цьому внутрішньої діалектики та лаконічного драматизму.

Відразу після Дмитра Павличка неримовані сонети створює Расул Гамзатов. З легкої руки українського поета форма «білих сонетів» отримала широке розповсюдження в українських поетів, серед яких вирізняються Михайло Клименко, донбаський поет П. Бондарчук створює також цикл «Білий сонетарій» у збірці «Три струни»; 1982 року з'являються білі секстини («Тектонічна зона») В. Затулівітра.

Термін «білий сонет» наявний у праці Качуровського в мюнхенському виданні «Строфіки» (1967), який оперує білими сонетами Дмитра Павличка. «Апрецедент україномовного неримованого сонета належить І. Франкові (переклад одного з творів Чекко Анджольєрі)» [14].

Павличковий же цикл «Білі сонети» – це не лише формальна новація, оскільки білий вірш також класичний вірш, а передусім форма у Павличка оновлює свій зміст, драматично загострюючи сюжет твору. І, як стверджує Павличко, саме «поетичне новаторство пов'язане не з тим, якою формою поезії ти користуєшся, а з тим, що прийшов ти сказати своєму народові і світові як поет, які почуття й думки висловив» [10].